

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Dagdas novada pašvaldības 28.01.2020. Saistošajiem noteikumiem Nr.2020/2 “Par Dagdas novada pašvaldības budžetu 2020.gadam”

Pašvaldības darbības finansiālo pamatu veido budžets, kas ir svarīgākais instruments pašvaldības autonomo funkciju izpildes nodrošināšanai, ekonomisko un sociālo vajadzību sabalansēšanai, kā arī pašvaldības teritorijas ilgtermiņa attīstībai. Pašvaldības budžeta mērķis ir noteikt un pamatot, kāds līdzekļu apjoms nepieciešams ar likumu noteikto pašvaldības funkciju, uzdevumu un brīvprātīgo iniciatīvu izpildei.

Dagdas novada pašvaldība ir izveidota 2009.gada 1.jūlijā, Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā apvienojoties 11 pašvaldībām - Dagdas pilsētai un Andrupenes, Andzeļu, Asūnes, Bērziņu, Dagdas, Ezernieku, Konstantinovas, Ķepovas, Svriņu un Šķaunes pagastiem.

Dagdas novada pašvaldības attīstībai galvenais šķērslis ir iedzīvotāju skaita samazināšanās, kas būtiski ietekmē pašvaldībai piešķirto finansējumu, kā arī liels teritoriālo vienību skaits ar zemu apdzīvotības blīvumu. Dagdas novada kopējā platība sastāda 949 km². Iedzīvotāju skaits, kuri deklarējuši savu dzīvesvietu Dagdas novadā uz 01.01.2020. sastāda 7198. Gada laikā iedzīvotāju skaits ir samazinājies par 163 iedzīvotājiem, jeb par 2,3 %. Reģistrēto bezdarbnieku skaits uz gada sākumu Dagdas novadā sastāda 533, jeb 12,4 % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem. Diemžēl jaunā pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likuma nosacījumi, kuri Latvijā ir spēkā no 2016.gada 01.janvāra, neveicina mazo novada attīstību, bet gluži otrādi, samazinot pašvaldības ieņēmumus, salīdzinot ar aprēķināto finanšu nepieciešamību, stimulē to straujāku degradāciju.

Dagdas novads atrodas Latgales reģiona dienvidaustrumu daļā, Latgales augstienes Dagdas paugurainē, robežojas ar Baltkrievijas Republiku, kā arī ar Krāslavas, Aglonas, Rēzeknes, Ludzas un Zilupes novadiem. Lielāko daļu teritorijas aizņem lauksaimniecības zemes un meži. Novada teritorijā ir daudz ezeru, lielākie no tiem ir Ežezers, Dagdas ezers un Kaitras ezers. Daļa Dagdas novada teritorijas ietilpst Rāznas nacionālajā parkā.

Dagdas novada teritorijā saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta (VID) datiem 2019.gada beigās reģistrēti – 941 nodokļu maksātāji t.sk. 569 saimnieciskās darbības veicēji (fiziskās personas), 372 juridiskās personas.

Dagdas novada pašvaldība ir 100% kapitāla daļu turētājs pašvaldības SIA “Dagdas komunālā saimniecība”, kā arī kapitāla daļu turētājs SIA “Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija”.

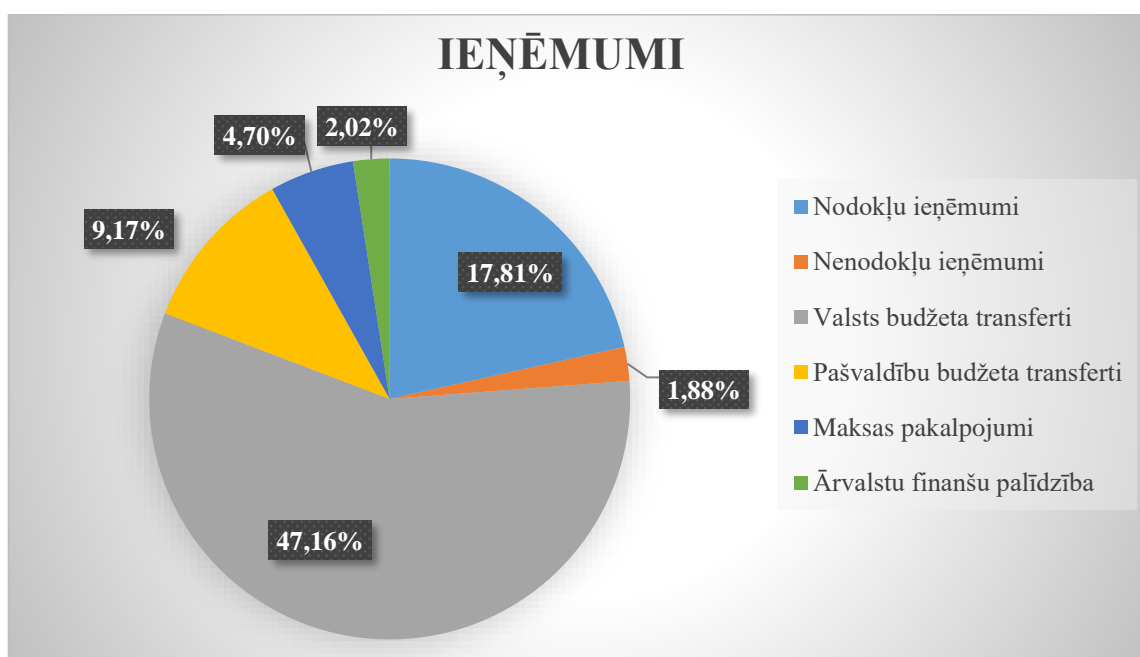
Pamatbudžeta ieņēmumi

Ar likumu noteikto funkciju realizēšanai nepieciešamos līdzekļus Dagdas novada pašvaldības pamatbudžetā sastāda ieņēmumi, kurus veido plānotie nodokļu ieņēmumi – **EUR 2 652 000,-**, kas sastāda 17,80 % no kopējiem ieņēmumiem, nenodokļu ieņēmumi – **EUR 280 000,-**, kas sastāda 1,88%, ieņēmumi no sniegtajiem maksas pakalpojumiem - **EUR 700 000,-**, kas sastāda 4,70 % no kopējiem ieņēmumiem, ārvalstu finanšu palīdzība sastāda – **EUR 300 000,-**, jeb 2,01 %, valsts budžeta transferti – **EUR 7 024 000,-**, kas sastāda 47,16% no kopējiem ieņēmumiem un pašvaldību budžetu transferti - **EUR 1 365 000,-**, kas sastāda 9,16 %.

Dagdas novada pašvaldības saņemtos valsts budžeta transfertus sastāda :

1. mērķdotācija pamata un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu atlīdzībai sastāda **EUR 964 056,- (EUR 642 704,- 8 mēn.)**;
2. mērķdotācija interešu izglītības programmu pedagogu atlīdzībai – **EUR 54 756,- (EUR 36 504,- 8 mēn.)**;
3. mērķdotācija bērnu no 5 gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu atlīdzībai – **EUR 100 080,- (EUR 66 720,- 8 mēn.)**;
4. mērķdotācija mācību grāmatām un mācību literatūrai - **EUR 12 715,-**;
5. mērķdotācija internātskolām - Aleksandrovas pamatskolai – **EUR 831 900,- (EUR 554 600,- 8 mēn.)**;
6. mērķdotācija Mūzikas un mākslas skolas pedagogu atlīdzībai - **EUR 82 247,-**;
7. mērķdotācija Dagdas novada sporta skolas pedagogu atlīdzībai – **EUR 32 233,-**;
8. mērķdotācija 1.- 4. klašu izglītojamo ēdināšanai – **EUR 20 000,-**;
9. valsts budžeta dotācija VPVKAC uzturēšanai – **EUR 6 900,-**;
10. mērķdotācija māksliniecisko kolektīvu vadītāju atlīdzībai - **EUR 5 161,-**;
11. NVA finansējums algotajiem sabiedriskajiem darbiem – **EUR 137 809,-**;
12. NVA finansējums skolēnu darbam vasarā – **EUR 8 000,-**;
13. Nacionālā veselības dienesta finansējums FAP uzturēšanai – **EUR 33 394,-**;
14. finansējums asistentu pakalpojumiem, audžuģimenēm, rehabilitācijas u.c. pasākumiem – **EUR 42 353,-**;
15. finansējums projektam skolas soma – **EUR 9 450,-**;
16. mērķdotācija autoceļu fondam – **EUR 389 399,-**;
17. centrālā vēlēšanu komisija (parakstu vākšanas nodrošināšanai) – **EUR 2 547,-**,

Kopējā 2020. gadā plānoto ieņēmumu summa sastāda **EUR 12 321 000,-**. Līdzekļu atlikums gada sākumā bija **EUR 384 872,-**. Lai varētu nodrošināt vairāku pašvaldības projektu realizāciju, kā arī citām vajadzībām 2020.gadā ir plānots ņemt vairākus aizņēmumus Valsts kasē par kopējo summu **EUR 2 190 000,-**. Līdz ar to plānojot izdevumus, pašvaldība var rīkoties ar finanšu līdzekļiem **EUR 14 895 872,-** apmērā.

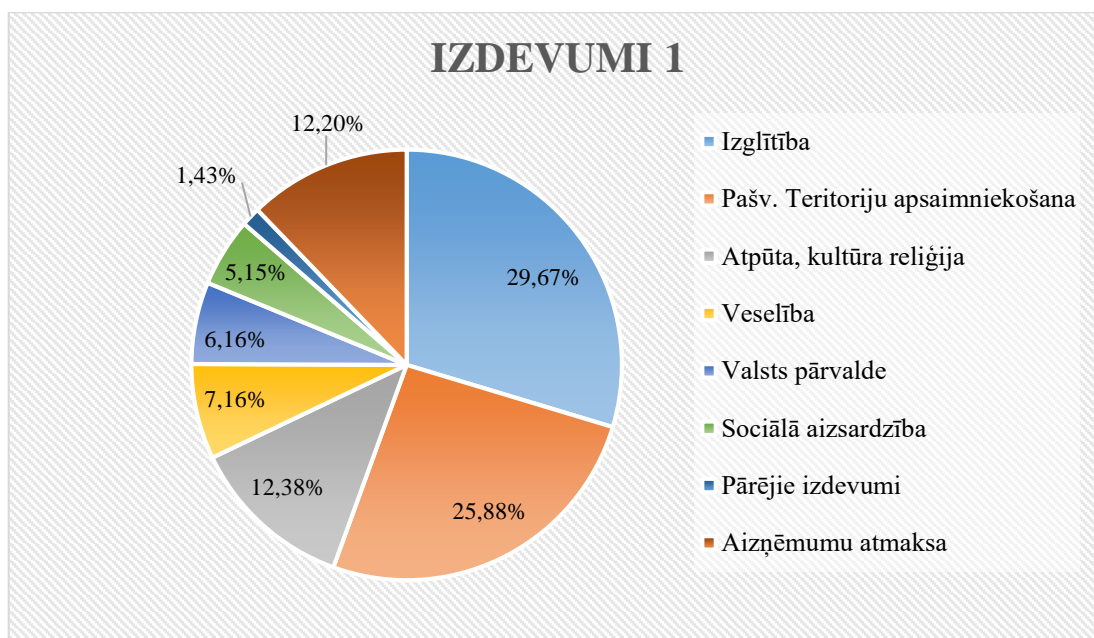

1.attēls. Pamatbudžeta ieņēmumu plāna struktūra 2020.gadā

Pamatbudžeta izdevumi

No kopējiem 2020.gadā plānotajiem izdevumiem, vislielāko īpatsvaru veido izdevumi **Izglītībai** – **EUR 4 408 666,-** jeb 29,66 % no kopējiem izdevumiem. Tas izskaidrojams ar to, ka pašvaldības pārziņā darbojas 2 vidusskolas, 1 pamatskola, 2 sākumskolas, 2 pirmsskolas izglītības iestādes, Mūzikas un mākslas skola, Dagdas novada Sporta skola, kā arī Aleksandrovas pamatskola. Otrā lielākā budžeta izdevumu daļa ir izdevumi **Pašvaldību teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai**, kas sastāda **EUR 3 845 000** - jeb 25,87 % no kopējiem izdevumiem. Trešā lielākā budžeta izdevumu daļa ir izdevumi **Atpūtai, kultūrai un reliģijai**, kas plānoti **EUR 1 840 000,-** apmērā, kas sastāda 12,38%. Jāpiezīmē, ka šajā sadaļā ir plānoti izdevumi virknei investīciju projektu realizācijai, lielākais no kuriem ir Alejas ielas pārbūve, kur izmaksas sastādīs EUR 1 360 110. Ceturtā lielākā izdevumu sadaļa ir izdevumi **Veselībai**, kas sastāda **EUR 1 063 335,-** jeb 7,16% no kopējiem izdevumiem.

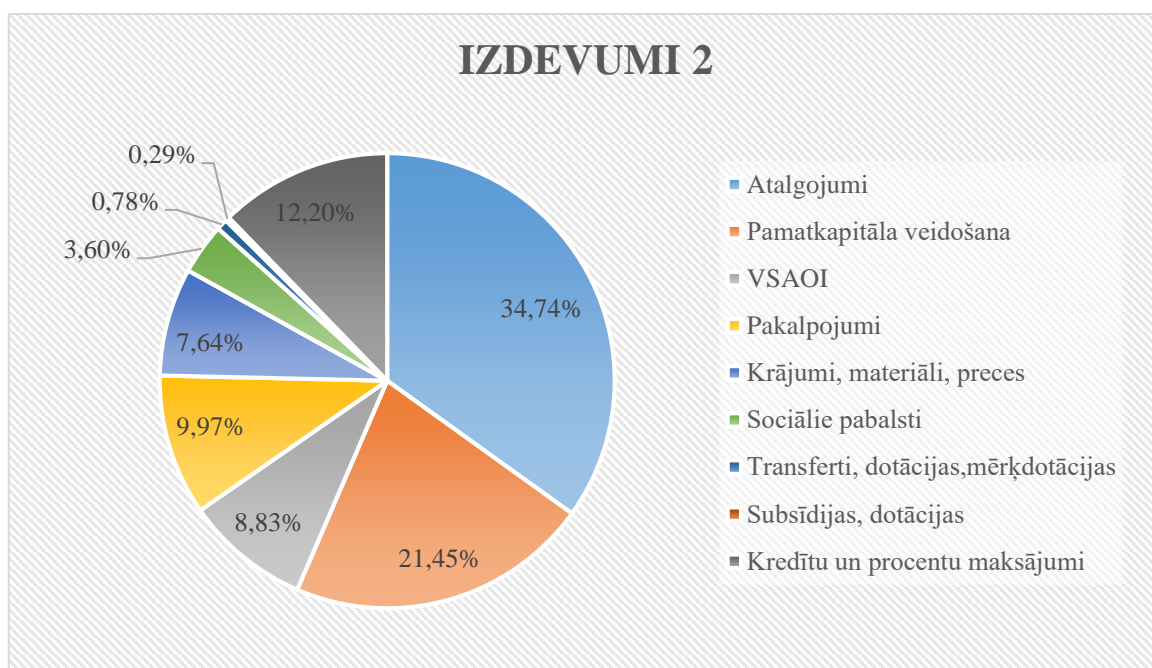
Izdevumi **Valsts pārvaldei** ir plānoti **EUR 915 000,-** jeb 6,16 % no kopējiem izdevumiem. Šajā izdevumu sadaļā ir plānoti līdzekļi neparedzētiem gadījumiem EUR 50 000,- apmērā, kā arī izdevumi kredīta procentu maksājumiem un kredītu apkalpošanai EUR 10 000,-. Izdevumi **Sociālajai aizsardzībai** – **EUR 765 400,-** jeb 5,15 % no kopējiem izdevumiem. Izdevumi pārējām aktivitātēm sastāda **EUR 212 000,-**, jeb 1,43 %. Kopējā 2020. gadā plānotā izdevumu summa sastāda **EUR 14 862 106,-**. Tajā skaitā aizdevumu atmaksām 2020.gadā ir plānots izlietot **EUR 1 812 705,-**, kas sastāda 12,20 % no kopējiem gada izdevumiem. Plānotais budžeta līdzekļu atlikums gada beigās ir **EUR 33 766,-**.

2.attēls. Pamatbudžeta izdevumu plāna struktūra pa funkcionālajām kategorijām

Analizējot plānotos izdevumus pa klasifikācijas kodiem, var secināt, ka vislielāko īpatsvaru sastāda izdevumi atalgojumiem (1100.kods) – **EUR 5 163 116,-**, kas veido 34,74 % no visiem izdevumiem, bet kopā ar darba devēja sociālo nodokli (kods 1200)

EUR 6 474 646,-(8,83%) sastāda 43,57 %. Otrā lielākā sadaļa ir izdevumi pamatkapitāla veidošanai (kods 5000), - **EUR 3 186 787,-** jeb 21,45 %, no kopējiem izdevumiem. Plānotie izdevumi maksājumiem par pakalpojumiem (kods 2200) **EUR 1 481 468,-**, jeb 9,97 %, izdevumi krājumiem, materiāliem, energoresursiem, biroja precēm un inventāru (2300.kods) ir **EUR 1 134 250,-** jeb 7,64 %, izdevumi sociālajiem pabalstiem (6000.kods) – **EUR 534 900,-** jeb 3,60 % no kopējiem izdevumiem, budžeta transferti, dotācijas un mērķdotācijas **EUR 115 400,-**, (0,78%) subsīdijas un dotācijas **EUR 42 867,-** (0,29%) Kā jau iepriekš tika minēts, tad aizdevumu atmaksām 2020.gadā ir plānots izlietot **EUR 1 812 705,-**, kas sastāda 12,20% no kopējiem gada izdevumiem.

3.attēls. Pamatbudžeta izdevumu plāna struktūra pa ekonomiskajām kategorijām

Dagdas novada pašvaldības 2020.gada budžetā gan ieņēmumu, gan izdevumu daļā ir vērojams pieaugums, jo 2020.gadā plānots uzsākt un pabeigt realizēt nozīmīgus projektus, kā arī atgūt līdzekļus par 2019.gadā realizētajiem projektiem.

Veicinot apdzīvotības saglabāšanos un uzņēmējdarbības attīstību Dagdas novadā, 2020.gadā Dagdas novada pašvaldībā sadarbībā ar LAD ir plānots uzsākt realizēt trīs investīciju projektus grants ceļu infrastruktūras sakārtošanai:

- 1) pašvaldības autoceļu Grabova – Malka infrastruktūras pārbūvei, tā kopējās izmaksas plānotas EUR 238 477, kur pašvaldības līdzfinansējuma daļa sastāda 10%;
- 2) pašvaldības autoceļa Kaitra – Ustje pārbūvei, kur kopējās izmaksas plānotas EUR 351 196, un pašvaldības līdzfinansējuma daļa ir 10%;
- 3) Dagdas pilsētas Parka, Pasta ielas un autoceļa Vecdome - Purplī pārbūvei, kur plānotas izmaksas sastāda EUR 271 715, ar pašvaldības līdzfinansējuma daļu 10%.

2020.gadā Dagdas novada pašvaldībā turpināsies Alejas ielas Dagdas pilsētā pārbūves darbu realizācija, būvdarbu līguma izpildes līdzfinansēšana paredzēta ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) SAM 5.6.2. projekta “Krāslavas un Dagdas novadu ceļu tīkla rekonstrukcija uzņēmējdarbības veicināšanai degradētajās teritorijās” atbalstu.

2020.gada budžetā plānots papildus aizņēmums Valsts kasē Alejas ielas Dagdas pilsētā pārbūves priekšfinansēšanai EUR 800 000 apmērā (2019.gadā saņemts aizņēmums – EUR 508 500, no kuriem EUR 355 950 izlietoti, bet EUR 152 550 tiks izlietoti 2020.gadā.), grants ceļu projektu realizācijai – EUR 657 000 apmērā, diviem Lyder projektiem – EUR 80 450 apmērā un, atbalstīšanas gadījumā, pārrobežu sadarbības u.c. projektiem 500 000 EUR apmērā. Visiem aizņēmumiem lielākā aizņēmumu daļa tiks izlietota projektu priekšfinansēšanai un pēc finansējuma atgūšanas tiks dzēsta, iespējams, pat 2020.gadā.

Pašvaldības ilgtermiņa saistības

Ņemot vērā to, ka Dagdas novada pašvaldība ir novadu veidojošo pašvaldību tiesību un saistību pārņēmēja, Dagdas novada pašvaldības saistību apjoms veidojies apvienojot novadu veidojošo 11 pašvaldību saistības. Saistību kopējais apjoms, kurš nav atmaksāts uz 2020.gada 01.janvāri, sastāda **EUR 3 416 710,-**. No kuriem aizņēmumi sastāda **EUR 3 415 575**, bet galvojumi **EUR 1 135,-** 2020.gadā plānotais saistību atmaksas apjoms par iepriekšējos gados ņemtajiem aizņēmumiem un sniegtajiem galvojumiem sastāda **EUR 577 320,-**, saistību īpatsvars budžetā – 6,25 %. Turpmākajos gados atmaksājamās summas apjoms ir **EUR 2 839 390,-**.

**Dagdas novada pašvaldības
domes priekšsēdētājs**

A.Trūlis